

1.Sygn. akt VI GC 1911/19

1.0.0.1.WYROK

1.0.1.W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lipca 2021 r.

Sąd Rejonowy w Rybniku, Wydział VI Gospodarczy

w składzie Przewodniczący Sędzia Andrzej Makówka

Protokolant stażysta Katarzyna Las-Muras

po rozpoznaniu 5 lipca 2021 r. w Rybniku

na rozprawie, sprawy gospodarczej

z powództwa T. B.

przeciwko (...)sp. z o.o. w restrukturyzacji w R.

2.o zapłatę

1. oddala powództwo o zapłatę 70.114,24 zł (siedemdziesiąt tysięcy sto czternaście złotych dwadzieścia cztery grosze) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;
2. umarza postępowanie w pozostałej części;
3. oddala wniosek pozwanej o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

sędzia Andrzej Makówka

Sygn. akt VI GC 1911/19

UZASADNIENIE

Powód T. B. pozwem z 27 września 2019 r. domagał się zasądzenia od pozwanej(...) sp. z o.o. w R. 70.114,24 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od częściowych należności składających się na należność główną oraz kosztów postępowania. Po ograniczeniu roszczenia o odsetki za opóźnienia w zapłatach za okresy zamknięte dochodził: 66.421,53 zł wynagrodzeń za usługi transportowe wykonane od grudnia 2017 r. do lutego 2019 r., 2.216,71 zł zryczałtowanych kosztów odzyskiwania należności, 1.475 zł dalszych kosztów odzyskiwania należności. Wymienione wierzytelności do pozwanej nabył od przewoźnika W. F. (dalej przewoźnik).

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania. Zarzuciła brak legitymacji czynnej powoda w związku z zakazem zbywania wierzytelności umownych, przedawnienie części roszczenia. Ponadto - nieprawidłowe wykonanie przewozów, co miało uzasadniać wstrzymanie pozostałej części przewoźnego. Jednocześnie zgłosiła powództwo wzajemne. Powództwo to zostało skierowane przeciwko przewoźnikowi a nie powodowi. Na podstawie art. 458⁸ § 3 k.p.c. pozostawiono je bez rozpoznania jako niedopuszczalne, bez bliższego precyzowania.

Sąd ustalił:

Pozwana i przewoźnik od 2010 r., corocznie, późnym latem, przed rozpoczęciem zbiorów buraków cukrowych, zawierali umowę o świadczenie usług w zakresie przewozu buraków, wysłodków i wapna. Umowy zawierano w trakcie spotkania pozwanej z wszystkimi przewoźnikami uczestniczącymi w kampanii buraczanej. 2 września 2016 r. zawarto umowę na kampanię 2016/2017. Termin gotowości do rozpoczęcia świadczenia został określony na 5 września 2016 r. Z zapisu § 12 ust. 4 umowy wynikał zakaz zbywania wierzytelności wynikających z umowy bez pisemnej zgody pozwanej. Kierowcy wykonujący przewozy byli wymienieni w załączniku do umowy. 31 sierpnia 2017 r. zawarto umowę na kampanię 2017/2018. Termin gotowości do rozpoczęcia świadczenia został określony na 1 września 2017 r. Z zapisu § 12 ust. 4 umowy wynikał zakaz zbywania wierzytelności wynikających z umowy bez pisemnej zgody pozwanej. Kierowcy wykonujący usługi transportu byli wymienieni w załączniku do umowy.

Dowód: zeznania świadków W. F. i H. F. k. 159-160, przesłuchanie pozwanej k. 186-186v., umowa z 2016 r. wraz z załącznikami k. 114-117v., umowa z 2017 r. wraz z załącznikami k. 106-113v.

Także w 2018 r. strony przystąpiły do zawarcia umowy. Pozwana przygotowała projekt umowy dotyczącej kampanii buraczanej 2018/2019, o treści nieodbiegającej od umów zawartych w ubiegłych latach. W trakcie spotkania z przewoźnikami zamierzającymi zawrzeć umowy przekazała go świadkowi H. F., synowi przewoźnika. We wcześniejszych latach także świadek H. F. odbierał podpisane przez pozwaną projekty umów i przekazywał je przewoźnikowi. W 2018 r. przewoźnik nie podpisał umowy przygotowanej przez pozwaną. Pomimo tego umowa była wykonywana na warunkach określonych w przekazanym projekcie umowy. Przewoźnik podstawiał swoje pojazdy w określone miejsca, kierowcami były osoby wymienione w załączniku do umowy, faktury za przewóz zawierały 21-dniowy termin płatności, zmieniony jeszcze w trakcie spotkania z przewoźnikami na wniosek świadka H. F., z każdej faktury zatrzymywano 5% wartości, wynagrodzenie wyliczano w sposób określony w projekcie. Z zapisu § 13 ust. 4 projektu umowy wynikał zakaz zbywania wierzytelności umownych bez pisemnej zgody pozwanej.

Dowód: zeznania świadków W. F. i H. F. k. 159-160, przesłuchanie pozwanej k. 186-186v., projekt umowy z 30 sierpnia 2018 r. k. 22-33.

Za wykonane w latach 2017 – 2019 przewozy przewoźnik obciążył pozwaną wynagrodzeniem, wystawiając faktury o nr: (...) z 15 stycznia 2017 r. na 27.500 zł, (...)z 21 września 2017 r. na 37.337,24 zł, (...) z 31 października 2017 r. na 59.971,49 zł, (...)z 31 grudnia 2017 r. na 41.702,93 zł,(...)z 15 stycznia 2018 r. na 36.010,46 zł, (...) z 12 lutego 2018 r. na 13.755,24 zł, (...) z 15 września 2018 r. na 75.708,05 zł, (...)z 30 września 2018 r. na 62.434,74 zł, 64/2018 z 15 października 2018 r. na 57.280,93 zł, (...)z 31 października 2018 r. na 73.605,30 zł, (...)z 15 listopada 2018 r. na 46.149,29 zł, (...) z 30 listopada 2018 r. na 50.111,22 zł, (...)z 15 grudnia 2018 r. na 53.094,75 zł, (...) z 22 stycznia 2019 r. na 35.312,45 zł.

Dowód: czternaście faktur z lat 2017 – 2019 k. 34-47.

Pozwana dokonywała częściowych zapłat, spłacając zasadniczą część należności. Do zapłaty pozostało łącznie 66.421,53 zł.

Dowód: potwierdzenia przelewów k. 16-20, k. 81-84, niekwestionowane wyliczenie zadłużenia pozwanej w pozwie.

Przewoźnik zlecił windykację należności przysługujących do pozwanej powodowi. Powód fakturą z 21 sierpnia 2018 r. obciążył przewoźnika wynagrodzeniem za windykację w wysokości 1.476 zł. 23 sierpnia 2019 r. przewoźnik zawarł z powodem umowę powierniczego przelewu w celu windykacji wierzytelności objętych żądaniem pozwu.

Dowód: faktura k. 54, umowa przelewu k. 50.

W przyspieszonym postępowaniu układowym pozwanej otwartym 10 lipca 2020 r. przed Sądem Rejonowym w Gliwicach, sygn. akt (...) Nadzorca Sądowy pozwanej zatwierdził wierzytelności w łącznej wysokości 47.082,14 zł wynikające z faktur nr: (...) oraz (...), (...), (...), które zostały przez pozwaną uznane w całości w stosunku do W.

F.. Powód nie został ujęty w spisie wierzytelności. Dopiero 17 maja 2021 r. sąd upadłościowy został poinformowany o nabyciu wierzytelności przez powoda.

Dowód: informacja Sądu Rejonowego w G. k. 182, spis wierzytelności k. 183.

Sąd zważył:

Powódka dochodziła zapłaty wynagrodzenia za wykonane na rzecz pozwanej usługi transportowe. Zgodnie z art. 774 k.c. przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy. Okoliczności świadczenia usług przewozu pozwanej przez przewoźnika były bezsporne.

Głównym zarzutem pozwanej był zarzut braku legitymacji czynnej powoda, wyprowadzony z zapisu § 13 ust. 4 projektu umowy. Projekt umowy na rok 2018 przekazany świadkowi H. F. w trakcie dorocznego spotkania z przewoźnikami uczestniczącymi w kampanii buraczanej zawierał kompletną regulację zamierzonego stosunku prawnego. Stanowił zatem ofertę w rozumieniu art. 66 § 1 k.c.

Zgodnie z art. 68⁽²⁾k.c. jeżeli przedsiębiorca otrzymał od osoby, z którą pozostaje w stałych stosunkach gospodarczych, ofertę zawarcia umowy w ramach swej działalności, brak niezwłocznej odpowiedzi poczytuje się za przyjęcie oferty. Pozwana pozostawała z przewoźnikiem w stałych stosunkach gospodarczych. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 5 grudnia 2003 r., sygn. akt (...): decydujące znaczenie ma stały charakter tych kontaktów umożliwiający przewidzenie zarówno tego, że oferta zostanie złożona, jak i jej przybliżonej wielkości, a przede wszystkim zachowania stron związanego ze składaniem i przyjmowaniem ofert oraz zawieraniem umów. Jedynie stałe kontakty, które doprowadziły do wytworzenia się zwyczajowego, stałego trybu zawierania umów, w którym reakcje każdej ze stron na czynności drugiej strony są zawsze podobne i łatwe do przewidzenia, a do zawierania umów dochodzi rutynowo i niejako automatycznie, mogą uzasadniać przyjęcie, że strony pozostają w stałych stosunkach w rozumieniu art. 386 k.c., w których brak odpowiedzi na ofertę może być uznany za jej przyjęcie (Lex nr (...)). Co roku, od 9 lat, zawierano w takich samych okolicznościach umowy o świadczenie usług transportowych przez przewoźnika na rzecz pozwanej. Umowy z poszczególnych lat były wykonywane w identyczny sposób. Umowy z 2016 i 2017 r. mają tożsamą treść jak oferta z 2018 r., poza klauzulą informacyjną (§ 11). Dlatego uznano, że doszło do zawarcia umowy o treści odpowiadającej ofercie pozwanej (projektowi umowy) z 30 sierpnia 2018 r. na podstawie art. 68⁽²⁾k.c.

Dodatkowo chociaż przewoźnik nie zwrócił podpisanego egzemplarza umowy pozwanej, to przystąpił do wykonywania umowy zgodnie ze szczegółowymi postanowieniami zawartymi w ofercie z 30 sierpnia 2018 r. takimi jak: miejsce wykonywania, określeni kierowcy, rodzaj ładunków, termin zapłaty przewoźnego, sposób jego wyliczenia, zatrzymanie części przewoźnego do rozliczenia. Nie ulegało więc wątpliwości, że przewoźnika i pozwaną łączyła umowa o treści odpowiadającej ofercie złożonej przez pozwaną. W takim przekonaniu pozostawał zresztą przewoźnik oraz powód, który jeszcze w pozwie twierdził, że przewoźnik i pozwana zawarli umowę o treści jak w dołączonym do pozwu projekcie z 30 sierpnia 2018 r.

Skoro zatem zarówno umowa łącząca przewoźnika z pozwaną zawarta w 2017 r., jak i w 2018 r. zawierały umowne zakazy zbywania wierzytelności, przelew wierzytelności dokonany przez przewoźnika na rzecz powoda 23 sierpnia 2019 r., jako sprzeczny z art. 514 k.c. był nieważny, na podstawie art. 58 § 1 k.c. W konsekwencji powód nie nabył wierzytelności przysługujących do pozwanej z tytułu przewoźnego z wierzytelnościami ubocznymi: odsetkowymi i o zapłatę rekompensat za koszty odzyskiwania należności (art. 7 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych). Wobec skuteczności zarzutu peremptoryjnego poniechano badania pozostałych zarzutów pozwanej, a powództwo oddalono na podstawie wskazanych przepisów.

W części w jakiej powód ograniczył roszczenie postępowanie umorzono na podstawie art. 355 k.p.c.

Pomimo, iż pozwana wygrała proces oddalono jej wniosek o zasądzenie zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c.

Pozwana działała w procesie bez zawodowego pełnomocnika nie miała więc uprawnienia do żądania zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia Andrzej Makówka